

Vergaderjaar 2022–2023

36 114

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 2005/29/EG en 2011/83/EU wat betreft het versterken van de positie van de consument voor de groene transitie door middel van betere informatie en bescherming tegen oneerlijke praktijken

C

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 3 april 2023

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving² hebben kennisgenomen van de beantwoording van 21 oktober 2022.³ De leden van de fracties van **GroenLinks** en van de **PvdD** hebben naar aanleiding hiervan nog een aantal nadere vragen en opmerkingen.

Naar aanleiding hiervan is op 9 december 2022 een brief gestuurd aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

De Minister heeft op 3 april 2023 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
De Boer

¹ Samenstelling:

Koffeman (PvdD), Faber-Van de Klashorst (PVV), Van Strien (PVV), Gerkens (SP), Atsma (CDA) (*ondervoorzitter*), Pijlman (D66), Schalk (SGP), Klip-Martin (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van Ballekom (VVD), Vos (VVD), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Van Gorp (GL), Huizinga-Heringa (CU), Kluit (GL), Van der Linden (Fractie-Nanninga) (*voorzitter*), Meijer (VVD), Otten (Fractie-Otten), Prins (CDA), vacant (GL), Van der Voort (D66), Berkhout (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA) en N.J.J. van Kesteren (CDA).

² Samenstelling:

Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), Arbouw (VVD), Bezaan (PVV), Fiers (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Janssen (SP), Kluit (GL), Van der Linden (Fractie-Nanninga), Meijer (VVD) (*voorzitter*), Moonen (D66), Nicolai (PvdD), Prins (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), vacant (GL), Verkerk (CU), De Vries (Fractie-Otten), Van Pareren (Fractie-Nanninga), Raven (OSF) en Karakus (PvdA) (*ondervoorzitter*).

³ *Kamerstukken I 2022–2023, 36 114, B.*

BRIEF VAN DE VOorzITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT/ LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT EN VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Den Haag, 9 december 2022

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat/ Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving hebben met belangstelling kennisgenomen van de beantwoording van 21 oktober 2022.⁴ De leden van de fracties van **GroenLinks** en van de **PvdD** hebben naar aanleiding hiervan nog een aantal nadere vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie bedanken u voor uw reactie. Zij zijn blij om te horen dat de regering alsnog heeft geconcludeerd dat de voordelen van de verplichte certificering van duurzaamheidskeurmerken opwegen tegen de nadelen. Zij hebben nog een aantal vervolgvragen omtrent de autoriteit Consument en Markt (ACM).

Het stemt de leden van de fractie van GroenLinks positief om te lezen dat de ACM zich zeer actief toont op het thema duurzaamheid. Bent u het met deze leden eens dat naar verwachting de ACM en andere relevante toezichthouders de komende tijd meer zullen moeten handhaven op dit gebied, door de extra genomen maatregelen om de klimaatcrisis het hoofd te bieden en de energietransitie te realiseren? Welke maatregelen zijn er genomen of worden er genomen om te waarborgen dat de relevante toezichthouders ook in de toekomst hun slagkracht behouden, in het bijzonder in het handhaven van deze richtlijn? Bent u voornemens om meer middelen vrij te maken voor deze toezichthouders? Zo ja, hoeveel middelen en extra fte wilt u beschikbaar stellen aan de ACM voor het controleren en handhaven van deze richtlijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De leden van de PvdD-fractie lezen in uw beantwoording het volgende: «het Voedingscentrum biedt informatie op basis van wetenschappelijke en onafhankelijke inzichten».⁵ Heeft u, zo vragen deze leden, een verklaring voor het feit dat het voedingscentrum meer zuivel aanbeveelt dan zijn «zusterorganisatie», de *British Nutrition Foundation*, in het Verenigd Koninkrijk? En hoe kijkt u aan tegen de *Canadese Food Guide* waarin sinds 2019 zuivel zelfs helemaal geen standaardonderdeel meer uitmaakt van een gezond voedingspatroon?⁶

⁴ Kamerstukken I 2022–2023, 36 114, B.

⁵ Kamerstukken I 2022–2023, 36 114, B, p. 13.

⁶ www.gezondnu.nl/voeding/hoort-zuivel-in-de-schijf-van-vijf

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat/
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Infrastructuur, Waterstaat
en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen
deze graag uiterlijk 20 januari 2023

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat /
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
L.P. van der Linden

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en
Omgeving,
H.J. Meijer

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN
KLIMAAT**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 april 2023

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de fracties van GroenLinks en de PvdD over het versterken van de positie van de consument voor de groene transitie ingezonden op 9 december 2022 met kenmerk 171467.02U.

Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

1

De leden van de GroenLinks-fractie bedanken u voor uw reactie. Zij zijn blij om te horen dat de regering alsnog heeft geconcludeerd dat de voordelen van de verplichte certificering van duurzaamheidskeurmerken opwegen tegen de nadelen. Zij hebben nog een aantal vervolgvragen omtrent de autoriteit Consument en Markt (ACM).

Het stemt de leden van de fractie van GroenLinks positief om te lezen dat de ACM zich zeer actief toont op het thema duurzaamheid.

Bent u het met deze leden eens dat naar verwachting de ACM en andere relevante toezichthouders de komende tijd meer zullen moeten handhaven op dit gebied, door de extra genomen maatregelen om de klimaatcrisis het hoofd te bieden en de energietransitie te realiseren? Welke maatregelen zijn er genomen of worden er genomen om te waarborgen dat de relevante toezichthouders ook in de toekomst hun slagkracht behouden, in het bijzonder in het handhaven van deze richtlijn? Bent u voornemens om meer middelen vrij te maken voor deze toezichthouders? Zo ja, hoeveel middelen en extra fte wilt u beschikbaar stellen aan de ACM voor het controleren en handhaven van deze richtlijn?

Antwoord

De ACM is een onafhankelijk toezichthouder, dus zij besluit zelf over de inzet van middelen en fte's en stelt haar eigen prioriteiten. In de tweede helft van het vorige jaar heeft de ACM (handavings)onderzoeken uitgevoerd naar aanleiding van onduidelijke en onvoldoende onderbouwde duurzaamheidsclaims door twee textielbedrijven.⁷ Meer recentelijk heeft de ACM opgetreden inzake duurzaamheidsclaims door twee bedrijven in de energiesector⁸ en een luchtvaartmaatschappij.⁹ Aanvullend heeft de ACM heeft recentelijk haar focus voor 2023 gepresenteerd.¹⁰ Het waarborgen en het verbeteren van de betrouwbaarheid van duurzaamheidsinformatie voor consumenten vormt in dit programma prioriteit.¹¹

De bepalingen in de richtlijn geven de toezichthouder meer en duidelijkere handvatten om op dit vlak effectief op te kunnen treden. Wanneer de Europese onderhandelingen over het voorstel zijn afgerond volgt een implementatiewetsvoorstel door EZK. De ACM voert daarvoor een Uitvoerings- en Handhaafbaarheidstoets (UHT) uit waarin zij onder meer zal ingaan op de beschikbare capaciteit in relatie tot de handhaving van het voorstel. Vervolgens zal ik in reactie op deze UHT ingaan op de vraag over het al dan niet beschikbaar stellen van extra capaciteit.

2

De leden van de PvdD-fractie lezen in uw beantwoording het volgende: «het Voedingscentrum biedt informatie op basis van wetenschappelijke en onafhankelijke inzichten». Heeft u, zo vragen deze leden, een verklaring voor het feit dat het voedingscentrum meer zuivel aanbeveelt dan zijn

⁷ Beantwoording vragen versterken positie consument voor de groene transitie, 21 oktober 2022, pp. 6–7.

⁸ Autoriteit Consument & Markt, «Greenchoice en Vattenfall zullen consumenten voortaan beter informeren over duurzaamheid», <https://www.acm.nl/nl/publicaties/greenchoice-en-vattenfall-zullen-consumenten-voortaan-beter-informeren-over-duurzaamheid>, 10 oktober 2022.

⁹ Autoriteit Consument & Markt, Ryanair duidelijker over CO₂-compensatie na actie ACM», <https://www.acm.nl/nl/publicaties/ryanair-duidelijker-over-co2-compensatie-na-actie-acm>, 20 januari 2023.

¹⁰ Autoriteit Consument & Markt, «Focus Werkzaamheden ACM 2023», <https://www.acm.nl/nl/publicaties/focus-werkzaamheden-acm-2023>

¹¹ Ibidem, p. 2

«zusterorganisatie», de *British Nutrition Foundation*, in het Verenigd Koninkrijk? En hoe kijkt u aan tegen de *Canadese Food Guide* waarin sinds 2019 zuivel zelfs helemaal geen standaardonderdeel meer uitmaakt van een gezond voedingspatroon?

Antwoord

Ik heb er het volste vertrouwen in dat het Voedingscentrum tot goede en wetenschappelijk gedragen adviezen komt. Over de keuze om zuivel aan te bevelen laat het Voedingscentrum bij navraag het volgende weten:

«Magere en halfvolle melk en melkproducten (zuivel) zoals 30+ kaas, magere en halfvolle yoghurt en karnemelk passen in Nederland in een gezond voedingspatroon. Het nemen van zuivel hangt samen met een lager risico op darmkanker en het eten van yoghurt met een lager risico op diabetes type 2.¹² Zuivel staat daarom in de Schijf van Vijf. Daarnaast leveren melk en melkproducten veel goede voedingsstoffen, zoals eiwit, calcium en vitamine B2 en B12. Voor een volwassene is het advies om elke dag 2 tot 3 kleine porties zuivel te nemen en zo'n 40 gram kaas. Meer is niet nodig en heeft een grote impact op het milieu. Voor mensen die geen zuivel kunnen of willen nemen raadt het Voedingscentrum aan te kiezen voor een sojadrink verrijkt met calcium en vitamine B12. Dit plantaardige alternatief staat ook in de Schijf van Vijf.

Net als het Voedingscentrum beveelt de *British Nutrition Foundation* magere zuivelvarianten aan als onderdeel van een gezond voedingspatroon. Zij raden volwassenen aan om dagelijks 2–3 porties zuivel (of zuivelalternatief) te nemen. Een accurate vergelijking in grammen is niet mogelijk, maar de verschillen lijken klein. Die kleine verschillen die er zijn, worden verklaard door het gebruik van verschillende voedingsnormen. In de UK wordt voor volwassen mannen en vrouwen 700 mg calcium per dag aanbevolen. Op basis van advies van de Gezondheidsraad (2018), waarbij de voedingsnormen meer werden geharmoniseerd met EFSA, rekent het Voedingscentrum een dagvoeding door met 950–1.000 mg calcium (afhankelijk van leeftijd). Zuivel is een belangrijke bron voor deze voedingsstoffen dus een hogere aanbeveling leidt hoogstwaarschijnlijk ook tot een iets hogere zuivelaanbeveling. Ook de aanbeveling voor vitamine B2 ligt in Nederland hoger.»

In de Canadese voedingsrichtlijnen staat zuivel wel degelijk onder de eiwitrijke producten met als voorbeelden; magere melk, yoghurt, kefir en kaas (met minder vet en zout): «*Protein foods include legumes, nuts, seeds, tofu, fortified soy beverage, fish, shellfish, eggs, poultry, lean red meat including wild game, lower fat milk, lower fat yogurts, lower fat kefir, and cheeses lower in fat and sodium.*»¹³ Zuivel maakt dus nog altijd onderdeel uit van een gezond voedingspatroon in Canada.

¹² Gezondheidsraad, Richtlijnen goede voeding 2015, <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2015/11/04/richtlijnen-goede-voeding-2015>

¹³ Canada's Dietary Guidelines, januari 2019, <https://food-guide.canada.ca/sites/default/files/artifact-pdf/CDG-EN-2018.pdf>, p. 10